

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vasárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előzetesek, hirdetések, nyitási cikkek stb. intézendők.

Nyitási cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területeért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

SZEMLE.

Pénteken vette kezdetét a képviselőházban a vita a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat felett. A pártok immár sorakoztak, hogy a fontos kérdés körül elvi harczukat lehető nyomatékka megvívják.

A szabadelvű-párt tömör falankként lelkesedve áll a nagy reform-mű mellett, miután tagjai közül azok, kik a javaslattal szemben konzervatív álláspontot foglalnak el, kiléptek a pártból. S miután azt lehet mondani, hogy a reformnak a mérsékelt ellenzék is híve és előmozdítója, ellenfélül egyedül a szélsőbal maradt, mely teljesen felfegyverkezve lépett a sikra.

Már az első ülés lefolyásából fogalmat alkothatunk magunknak a vita lefolyásáról. Az eddigi ülések általában azt a benyomást teszik, hogy a szélsőbaloldal most is a véderő-vita folyamán használt taktikát fogja alkalmazni, s a szabadelvű-pártnak nagy önmegtagadásra és önmérséklésre lesz szüksége, hogy a vita megmaradjon mindvégig a kívánt színvonalon.

A pénteki ülésen a szabadelvű-párt részéről az első szónok Perczel Dezső, a közigazgatási bizottság előadója volt, kinek beszédét a ház általános figyelemmel hallgatta végig, s csak itt ott zavarta annak menetét a szélsőbaloldal néhány közbeszólása.

Ezután Szederkényi Nándor mondott egy két óráig tartó hosszú beszédet a javaslat ellen. Majd felolvasta a törvényjavaslat ellen beadott határozati javaslatát. Hogy az idő teljék, a szélsőbal követelésére a jegyző is felolvasta Szederkényi határozati javaslatát.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök állott föl ezután, hogy reformjavaslatát indokolja.

Egyikét mondotta Szapáry legsikerültebb szónoklatainak. A töle megszokott nyíltság, őszinteség és határozottság jellemezték szónoklatát, melynek argumentumai nagy súlytal estek a mérlegbe javaslatának javára. Nemcsak a szabadelvű-pártot, hanem az egész házat fölvilványozta Szapáry beszéde, s míg a szabadelvű-párt lelkesen helyeselt és éljenzett, a szélsőbal közbeszólásokkal kísérlette meg zavarni, nemsokára azonban a parlamenti illem győzedelmeskedett az ellenzéken s a miniszterelnök általános figyelem között szónokolhatott.

Az ülés végén pártunk részéről Szabó Imre mondott igen sikerült beszédet a javaslat mellett. Az ő beszédét is igyekezett a szélsőbal zavarni, de ez nem sikerült s Szabó Imrét a szabadelvű-párt élénken megéljenezte beszéde végével s a kormány tagjai közül is többen siettek üdvözlésére.

A vita második napján szombaton Justh Gyula volt az első szónok, ki a javaslat ellen beszélt.

Utána Apponyi Alhert gróf szólalt föl, a kinek beszédét a függetlenségi párt gyakran zugással és közbeszólásokkal szakította félbe. Ily alkalmakkor az udvarias szabadelvű-párt „Halljuk” kiáltásokkal segített csendet csinálni. Apponyit beszéde után pártunk részéről is többen üdvözltek.

Szót emeltek még: Lázár Jenő gróf a javaslat ellen, Varasdy Károly mellett.

A hétfői ülésen Mocsáry azt a furcsa állítást koczkaztatta, hogy a nemzetiségek az államosításnak rendkívül örveendek (!) mert ezáltal a bécsi körök befolyást nyerhetnek ügyeikre.

Az orosz cárnak valóban ritka szerencséje van. Ismét egy merényletnek végetes utjáról térítette ki jó sorsa. Mert hogy az a dinamit, a mit a moszkvai kiállításon négy ládában találtak, neki volt szánva, több mint bizonyos. Nyilván a kiállításon teendő látogatását akarták a nihilisták felhasználni a merénylet elkövetésére. A czár azonban az eredetileg kitűzött napon nem ment el a kiállításra. A tervezett merényletről a részleteiből adatok eddigéle még hiányzanak, de előre látható, hogy a czár nem igen teszi a lábát ezek után a kiállítás területére.

S míg maga az orosz birodalom elégedetlenséggel, forradalmi gyuanyaggal van telítve, a czári kormány a helyett, hogy saját belügyeinek orvoslására fordítaná figyelmét, mégis folyvást a más országok dolgaival foglalkozik; izgat, fondorlatokat sző, állandóan veszélyeztetve a békét.

A „szláv jótékony egyesület” pétervári gyűlése szintén ilyen felsőbb jóváhagyással rendezett fondorkodás. A gyűlésen a hírhedt panszláv izgató: Ignatiew vitte a nagy szót, különösen a csehek prágai kiállítását ünnepelte mód felett, mely kiállítás szerinte, az ellenséges német támadások ellenére, kitűnően sikerült és bebizonyította azt, hogy az osztrák-magyar monarchia népei között tehetőségre, kultúrára és munkaszeretetre nézve a csehek az első helyet foglalják el. A cseh kiállítás — mondá Ignatiew — az 1885-kimagyar országos kiállítást jóval fölülmulja és megmutatta, hogy mily eredményeket tud kiküzdeni egy szláv néptörzs, ha a nemzeti fejlődés útján önállóan halad. Kizejev tábornok, ki Ignatiew után szólalt fel, a szláv idea magasztosságát dicsérte, mely az egyesületet szolgálja és a többi szláv népek közötti régen

A „Székelyföld” tárczája.

A betyárvilágból.

(Népies beszély.)

Barthalis Jánostól.

(Vége.)

Tekintélyes pártfogók vetik közbe magukat, hogy a deli két legényt megmentsék a szégyenletes haláltól. De hogyne, mikor olyan szépek, olyan dalásak, hogy az ember szíve megcsik rajtuk, ha eszébe jut, hogy ezeket a herkulesi alakokat felkötik, mint egy hitvány ebet!

Ezen időben divat volt a betyárok életéért ajtóról ajtóra könyörögni a szigorú bírónál. Hej, de büszke volt az arra, a ki egy veszendő léleknek amnesztiát tudott kiesikarni!...

Hanem történetünk hőseiért hasztalan fáradoznak.

A Justitia közegei félrevonulnak s meghozzák az ítéletet.

Röviden végeznek, mert nem érnek rá a szót, meg a dolgot szaporítani, mivel még sok fogoly várja az életük felett határozó döntő ítéletet. Köszönjék meg ezek, hogy a pártfogók közbejöttével ilyen sokat vesződtek ügyökkel a bírák.

Egy örök mosolyban játszó arcu ur föláll a zöld asztal mellől, s a nélkül, hogy belenézne az ítéletbe, csak ennyit mond a foglyoknak:

— Kötél általi halált nyertek rettentő bűneitek miatt. Holnap reggel hat órakor meg fogtok halni.

S a következő órában már a siralomház nedves falai közt szomorkodik a két elítélt, egymás keblére borulva.

Korán reggel élénk sürgés-forgás látható a börtön udvarán fölállított bitófák körül. A hóhérlégények sietve rendezgetnek a feketére festett emelvényen.

Készülnek a hajmeresztő procedurához, melyet egy pár óra mulva két szerencsétlen foglyon hajtanak végre. Főnökük is közéjük érkezik, s miután meggyőződött arról, hogy minden rendben van, egy hosszúnak üvegéből rummal kínálja meg peczéreit. Ő is gyakran megízleli az erős italt.

Bátoritólul isznak ilyenkor, mert még a bakó szíve is megdobb, midőn olyan embert küld a más világra, a ki ellene sohasem vétett s talán nem is olyan bűnös, hogy akasztófát érdemelne meggondolatlan tetteiért.

Pontban hat órakor megnyílt a siralomház ajtója s az a haragos arcu ur lépett be a küszöbön a bakó, a pap, a porkoláb és nyolcz szuronyos fegyverű katoná kíséretében.

A foglyok illedelmesen fölálltak s jó reggelt (!) kívántak neki.

— Cseri Bandi! — szolt a törvény hű öre — halálbüntetésed kegyelmi uton tizenöt évi feg-
▼ ázra lett átváltoztatva. Vizsgálati fogságban

töltött felesztendő beleszámitatik a büntetésbe s így a még hátra levő tizennégy és félévi rabságot az i. börtönben fogod kitölteni.

— Veled szemben, Barna Pista, — folytatá enyhébb hangon — nem változott a törvény ítélete. Kegyelmet csak az istennél remélhetsz. Hóhé, vegye át a foglyot és hajtsa végre rajta a halálítéletet.

Bizony röviden csinálták akkor a halált. Semmi ceremónia sem volt hozzá.

Még egy utolsó ölelés s egy hosszan tartó bucsucsk után elvált egymástól a két fogoly. Egyik oda ment, a honnan nincs többé visszatérés s a hol elmúlnak a földi érzelmek; s a másik, Cseri Bandi, négy fegyveres ör közül hosszan utána nézett a távozonak némán, háborgó kebelével.

A távozonak már nyakán volt a kötél, midőn a siralomház felé tekintve meglátta, hogy barátja élő szoborként bámul utána.

Oda kiáltott neki utoljára ez életben:

— Bandi! ha valaha hazakerülsz s Pannának nem lesz férje, vedd el őt feleségül s bocsáld meg az áldott teremést, mert megérdemli. Azután néha-néha gondolatok reám is s bocsássaok meg nekem, a ki . . . a ki . . . úgy megbűnhődtem az ellenetek elkövetett vétkeimért . . .

Ezzel még egyszer és utoljára föltekintett a mosolygó égboltra s mohó pillantást vetve a kelő nap szétáradó sugarira, melyeket innen alulról nem fog többé meglátni, a következő perczben élettelenül lógott a levegőben.

várt közeledés megtörténhetnék s a melyekkel a közös czélok elérhetők lennének.

Egy belgrádi lap azt a meglepő hirt újságolja, hogy Nikita montenegrói fejedelem két év óta kilátásba helyezett látogatását Belgrádban „most már“ meg fogja tenni. Minden jel arra mutat, hogy e látogatásnak más czélja alig lehet, mint az, hogy az orosz kormány támogatásával előkészítse az államcsínyt.

Kovácsnai fürdő.

Kovácsna, 1891. május 30.

A kovácsnai fürdő-részvénytársaság rendes közgyűlését közelebből nagy érdeklődések közt tartotta meg szeretve tisztelt főispánunk Potsa József ur ő méltóságának, mint társulati elnöknek vezetése alatt.

A részvényesek többsége személyesen vett részt a gyűlés tanácskozásaiban, míg mások felhatalmazott által képviseltették magukat.

A gyűlést főispán elnök ur ő méltósága szépen átgondolt, velős beszéddel nyitotta meg, mit zajos éljenzéssel követett.

A tárgysorozat szerint következett az igazgatóság jelentése a számadásnak 2 példányban bemutatásával.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vévén, a felügyelő-bizottságnak ajánlata folytán az 1889—90. üzletévekre terjedő számadásra nézve az igazgatóságnak a felmentvényt megadni és az igazgatóság jelentését jegyzőkönyvre iktatni határozta.

Előterjesztvén a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat, D. Veress Gyula indítványba hozta, hogy a tiszta nyereségy szepitési czélokra külön elszámol mellett az igazgatóság rendelkezésére bocsátassék.

A közgyűlés ez indítványt egyhangulag elfogadta.

A vezérigazgató a maga és tisztviselőitársai, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság nevében szintén lemondott fenti czélra az ötlet megillető 25%-os osztalékról, mit a gyűlés helyesléssel fogadott.

Főispán ur ő méltósága nagy elismeréssel és oly megjegyzéssel enuncziálta e fontos kérdést, hogy a tartalékalapot illető 15% nem képezheti lemondás tárgyát.

Szépen jellemzi a gyűlés minden tagját ezen nemes elhatározás.

Okosan és helyesen cselekedett a közgyűlés emel lemondásával azon szempontból is, mert az 5-1% tiszta nyereségynek igazságos megosztása most az első alkalommal vajmi bajos lett volna, lévén t. i. oly részvényesek, a kik részvénydíjuk egy részével — nagyon sajnós — maig is hátrálékosak. A mellett a befizetések egymástól nagyon eltérő időközökben teljesítették, az is nehezítette volna a felosztás nagy munkáját.

Mindenekfelett jó tudni azt, hogy a részvényesek már 1889-ben meghatározták volt egy ideiglenes alakuló gyűlésben, hogy a tiszta nyereségy az első évben nem fog felosztatni.

Meghalt a nélkül, hogy átkozta volna Bandit, ki őt a szégyenletes halálba vitte.

Még egy évet sem töltött Cseri Bandi az i. i fegyházban, midőn egy szép napon arra ébredt fel, hogy börtönének ajtaját — valami titkos pártfogó közbenjárására — megnyitották.

Alig mert hinni füleinek, mikor a börtönfelügyelő ezen épületes szavakkal bucsuzott el tőle:

— Na, Cseri, szabad ember kend. Elmehezt haza a pusztákra Isten hírével; hanem becsületes ember legyen kend, mert ha még egyszer rossz fát tesz a tűzre, Isten bizony felkötik kendet.

Igy volt. Megtörtént.

A rossz világ azt beszélte akkoriban, hogy az a titkos közbenjáró, a ki Bandit a haláltól s később a börtöntől is megszabadította, nem volt más, mint épen az a haragos arcú ur, a ki azon a nevezetes végtárgyaláson halált kért a volt haromja-kapitány fejére.

Még azt is tudták a nyugtalan nyelvek, hogy azért fogta pártját minden forumon Bandinak, mert az öreg Cseri, tulajdon édes apja a barna betyárnak, már régebbi idő óta kocsiskodott nála.

Hanem Bandi I. ról Sövényházára haza érkezett, hol agg édes anyja s a mérges tekintetű urtól a kocsiságból hazakerült apja epedve várták, legelső gondja volt megkérni Pannát, a ki még mindig leány volt.

Szolgáljon megnyugtatól a t. részvényeseknek, hogy a hozott nemis áldozat már a jelen évben is meg fogja teremni a maga gyümölcsét.

A részvények kiadása fölötti intézkedéssel az igazgatóság lett megbizva.

Ezután vezérigazgató jelentést tett a részvénytársaság alakulásának mikéntjéről, a vásárokról, eladásokról, a fürdők beruházásáról és az ásványvizeknek széles körben megismertetéséről és terjesztéséről, szóval: rövid történeti képét mutatta be a fürdő-részvénytársaság eddigi életének.

A közgyűlés az előterjesztést és az ennek kapcsán bemutatott és felolvasott szerződéseket és fürdő-rendszabályt szóról-szóra jegyzőkönyvbe iktatni határozta.

Az igazgatósági jelentés és a fenn jelzett előterjesztés közölteni fog a „Székely Nemzet“-ben az illető szerkesztő ur szives engedelméből.

A gyűlést főispán elnök ur ő méltósága a tanácskozások sikerének örömeztetésében lelkes és buzgótt szavakkal bezárván, Hollaky főszolgabíró alelnöknek, a megyei főorvosnak és a vezérigazgatónak kíséretében megvizsgálta a fürdőket és építkezéseket s a végén teljes megelégedését nyilvánította a munkát előhaladása fölött.

Mindezeket a „Zöldfa“ című vendéglőben közbéd követte, hol lelkes pohárvöszöntők tartattak. Első töszöt főispán ur ő méltósága mondotta, éltetvén a fürdő-részvénytársaság tagjait. Utána rögtön főispán ur ő méltóságáért több pohárvöszöntés hangzott föl lelkes éljenzés kíséretében.

A tisztelt részvényesek meggyőződést szerezhetek a közgyűlés folyamából, hogy a most született fürdő-részvénytársaság életerős és szép reményekre jogosítja fel a társaság tagjait.

Éppen ezért egész készséggel fizethetik be hátrálék részvénydíjukat azon kevesek is, a kik idáig késedelmeskedtek; a sietőleges befizetést pedig annyival inkább ajánlom, minthogy a további mulasztás káros következményeket fogna maga után vonni.

Csia György,
vezérigazgató.

Szinészet.

Szombaton, május 20-án, Mátray Margit jutalmul Konti József szép zenéjű operette-je „Királyfogás“ adatott, az egész nap zuhogó eső miatt közepes számú közönség előtt. Mátray Margit (Fjora) kedves, szép jelenség volt. Ugy énekszámainak kifogástalan, jó elnéklése, mint precíz játéka által teljesen érdemessé tette magát a kis közönség lelkes tapsaira s arra a szép csokorra, melyet tisztelőitől kapott. Csátár Radziwil hercege méltó társa volt Fjorának. Deréki (Marx), Liptay (Kopek) jól játszottak. Németh (Don Bernardo) ma szépen játszott s mi sietünk is neki gratulálni, hogy — a „falusi újság“ figyelmeztetéseit legalább részben figyelembe véve — a földszintnek is játszott. Szabó József (Amadi) ma is igen szépen énekel, csakhogy nagyon mély hangból. Nem énekelhetne egy kissé magasabb fekvésből? mert nézetünk szerint így sokkal jobban érvényesíthetné gyönyörű hangját. Csak bátorság és több élénkség. Doboz Jozefin (Lola) szintén figyelmet keltett. A mai előadás feltétlenül sikerültnek mondható. A kar is jó volt.

Panna már tudta, hogy régi vőlegénye nem volt épen olyan rossz, minőnek a rágalmazó nyelvek híresztelték. De még a homoki kasznárt sem Bandi lötte agyon, mely tényre annak idejében Gorza Dani hitet is tett a vármegye előtt. És így nem maradt hátra egyéb, mint hogy Panna a Márton gazdáék nagy öröme a Bandi felesége lett, s hogy egymást hűn és odaadólág szerették, szükségtelen mondanunk.

Ha még élnek, számtalanszor gondolnak Barna Pistára, a ki régen annyi keserű órát szerzett nekik s végre is szó nélkül áldozta fel magát az a bűnnel terhelt lény, csakhogy jóvá tegye számtalan vétkeit, melyeket ellenük elkövetett.

Gorza Danit is utólrte végzete.

Egy multság alkalmával többet ivott a kelletnél s holmi czivakodásközben úgy ütötte föbe egykí czimboráját, hogy az szó nélkül rogyott össze.

A hatóság, tekintetbe véve az enyhítő körülményeket, ötévi súlyos börtönre ítélte ezért a tettéért.

Hanem a szabadságára féltékeny fogoly megörült börtönében, s daczára a gondos ápolásnak, melyben részesült, rövid időn beadta a kulcsot az életről. Meghalt.

Ma már a szives olvasó hiába keresné azokat a helyeket, hol történetünk zöme lejátszódott. Azok a mérőfoldekre nyuló nádasok, melyek sok ideig látták kebelükben tanyázni a kalandor életű be-

Vasárnap egy kitünően sikerült előadás nyújtott élvezetet a közönségnek, mely ezuttal is csak félig töltötte meg a szinkört. Az „Ingyenélők“-et adták elő. A szereplők mindnyájan dicséretet érdemelnek ugyan; mégis különösen ki kell emelnünk Egy Kálmánt (Jani), ki e szerepében igazán remekelt. Bátran elmondhatjuk, hogy e nemben régen nem láttunk ilyen tökéletes alakítást színpadunkon. Meg is kapta érte jutalmát a közönség részéről, mely többször lelkesen megtapsolta. Méltó párja volt Mátray Margit (Sára), ki oly élénken mozgott, annyi kedvességgel adta a falusi leánykát, hogy a közönség zajos tetszésnyilvánításokkal halmozta el. Összinté elismeréssel kell még megemlékeznünk Deréki Antal (Boros J.) jeles játékaról is, mely egyike volt az ő legsikerültebb alakításainak. Aitner Ika (Eszter) sok érzéssel, nagy gondnal és sikerülten alakította a szegény, szerelmében csalódott varróleányt. Liptay (Hordár) egy kitünően kidolgozott kabinetalak volt. Németh (Vilmos) és Szarvasi (Balog Pista) pompás alakok voltak. Jól játsztak még Oláhné (Mari), Miklósi Ilona (Luiza) és Miklósi Gábor (Bódi).

Kedden Muray Károly „Huszárszereltem“ című 2 felvonásos kitünő vígjátéka került színre kis közönség előtt. A mai előadás az összes eddigiékné gyöngye volt. Különösen ki kell emelnünk Szilágyi Szerenát (Anna), Egy Kálmánt (Berényi Pál), Liptayt (Hüppig), Csátárt (Barkós Gábor), Némethet (Dér Pista). Deréki a kedélyes, közbenjáró tiszteletet szépen alakította. Dicséretet érdemelnek Miklósi Ilona (Sárka), Rátkai (Barkós Zsigmond), Keresztesi Amália (Hüppigné). Oláhné (Zsuzsi) szerepét jól „bevette.“ Szarvasi Soma (Kálmán) is jól játszott.

Különfélék.

— Bátor életmentő. Folyó évi június hó 1-én Sáralfván Fehér Agnes hűséget esküvén vőlegénye gelencei Ferencz Dénesnek, esküvő után a nászmenet a vőlegény házához Gelenczére indult szekereken. Utközben a gelencei erdők aljában roppant nagy felhőszakadás érte utól a nászmenetet. A víz óriássá ott, s midőn a szekerek a vizen keresztülhajtanak akartak, a roppant sebes ár elsodorta és felfordította az első szekeret a lovakkal együtt és mintegy i kilométer távolságra sodorta el. Ugyanakkor elsodorta az ár a menyasszonyt Fehér Agnest, továbbá Erős Matild és Kanabé Lina nyoszolyó-leányokat. Midőn a hátulsó szekéren ülő Balázs Ignác kézdívasárhelyi muzsikusi meglátta a veszélyt, nem gondolva életével, utánuk rohant a nyakig erős sebes vízbe s élete veszélyeztetése mellett sikerült mindhármukat szerencsésen megmenteni és a vízből a partra vinni. Ugyanakkor a vőlegényt is az árvíz elsodorta, de a derék életmentőnek sikerült ezt is kabátjánál fogva kimenteni.

— Nyilvános köszönet. Megyénk érdemdes főispánja, Potsa József ur ő méltósága, mint eddig is minden tanév végén, úgy az idén is kegyes volt husz forintot a kézdívasárhely-kantai gymnasium rendelkezésére bocsátani azzal a nemes intenczióval, hogy mivel a jövő nemzedéket a mult nagy-

tyárokat, ma már eltűntek. Eltűntette a hangyaszorgalmu ember azokat, s a haramják birodalma helyén ma a legkövőbb buza terem.

Csak a nép ajka örzi kegyelettel hősei emlékeztet s unokáról unokára száll a hagyomány a közbiztonság rémeiről, kikkel egy egész vármegyének kellett szembeszállni, hogy uralmukat lerázza a nyakáról.

És jönni fognak idők, a mikor hitetlenül rázák fejüket utódaink a régi betyárkalandok említésére. Nem szükséges ahhoz két század. S a haramják korát az ó-kor mesevilágával igyekszik összeolvasztani a rohamosan haladó újabb nemzedék. Az a nép, mely szűgyenleni fogja ezt a kis tintacseppet nemzeti multjának vérről, dicsőség-gel írott pergamenlapjain.

Apróságok.

Lefőzve.

Férj: Na hallod, itt olvasom, hogy a tevé képes nyolcz napig dolgozni anélkül, hogy innék.

Feleség: Az még semmi, de én ismerek egy tevét, a mely képes nyolcz napig inni a nélkül, hogy dolgoznék.

—

Képmutatás.

Férj: Olvasd csak a levelet, Ellám. Minő kedves meglepetés! Az én kedves drága anyósom még ma hosszabb látogatásra meg fog érkezni!

Nő: De Feri, minek ez a képmutatás? Hisz egyedül vagyunk.

sága tanítja hazafiságra, ezen összgeből a magyar történetet tárgyzáo művek vásároltassanak és osztassanak ki a legjobb tanulók között. Ó Méltóságának e nemes és kegyes adományáért a tanintézet nevében leghálásabb köszönetünket nyilvánítanom. Wittmann Agoston, gymn. igazgató.

— **Beküldetett.** A kik színészetünk — a szellemi haladás és művelődés egyik főtenyezője — iránt érdeklődnek, szomoruan kell hogy tapasztalják azt a közönyt, melylyel a városunkban időző szüntársulatnak küzdenie kell. E szomorú jelenségnek sokféle oka van; én most ezen okok közül azokat, melyeken segíteni úgy sem lehetne, érinteni nem akarom. Csupán egyre fogok reámutatni, melyen lehet és kell is segíteni okvetlenül. Tény, hogy a közönség egy része irtózik a színházba járni, mert az az épület, melyben Thalia papjai igéjüket hirdetik, — nem is szólva szörnyű-primitív kinézéséről — nem felel meg a czélnak. Beosztása úgy a közönségre mint a színészekre nézve határozottan rossz. A színészek helyzete a kulisszák mögött igazán szánalmas; csodáljuk, hogy az után a tortura után, melyen ott keresztül kell menniük, kedvök van a közönség előtt játszani. A nézőtér pláne azt a benyomást teszi, hogy a közönség igényei — mely elvégre pénzért látni is akar valamit — teljesen figyelmen kívül hagyattak. Akusztikáról, mely pedig egy színháznak elengedhetlen kelléke, arról szó sem lehet itt. De vajjon egészségügyi szempontból megfelel-e a czélnak a mi szinkörünk? Ebben a tekintetben tudásunk nélkül mondhatjuk, hogy skandalozus. A ki oda megy, a sző szoros értelmében, merényletet követ el az egészsége ellen; kiteszi magát a csúznak, fogfájásnak s több efféléknek. Pozitív tudomásunk van arról, hogy egyeseket egyedül és kizárólag a meghűléstől való félelem tartóztat vissza, a színházba járástól. Sőt tudunk olyan esetet is, hogy egy családnak egyszerre két tagja hűtötte meg magát a mi szellős szinkörünkben annyira, hogy fekvő betegek lettek. Lehet-e aztán bámulni, hogy a közönség tartózkodik a színházlátogatástól, s színészeink csupán kényszerű reklámok árán bírnak még közepes számú közönséget is összehozni? Azt hiszik, elérkezett az ideje, hogy városunk közegészségügyi bizottsága tüzetes vizsgálat tárgyává tegye szinkörünket s annak czélszerű átalakítása iránt intézkedjék, hogy az legalább az egészségsügyi követelményeknek megfelelően. Egy színházlátogató.

— **Értesítés.** A kézdívásárhelyi közs. elemi fiú- és leánynevelőiskolánál az iskolaszék f. évi június 2-án tartott ülésének határozata értelmében június 13—19-ig fognak az évrzáró vizsgálatok megtartatni. A záróünnepély június 21-én d. u. 3 órakor az ev. ref. templomban tartatik meg. Az óvoda vizsgálata f. hó 26-án d. u. leend. K. Váshelyen 1891. június 3-án. M. Székely János közs. isk. igazgató.

— **Meghívó.** A sepsi-szentgyörgyi református egyházi dalárda 1891. évi június hó 7-én dalestélylyel és táncmulatsággal összekötött harang- és zászlószentelési ünnepélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja Seps-Sentgyörgyön, 1891. május 30-án, az egyházi dalárda. Dél- előtt isteni tisztelet a ref. templomban. Este a ref. egyházi dalárda dalestélyt rendez, melyet táncz követ.

— **Az „Erdélyrészi magyar jelzálóghitelbank“** vasárnap tartotta a részvényesek tekintélyes számának részvételével alakuló közgyűlését. Ez intézet alakulásával Erdély közönségének régi óhaja teljesült és általános érdeklődés fogadja e közérdekű fontos alkotást. Az alakulás után a közgyűlés megválasztotta az igazgatóságot és felügyelő bizottságot. Az alapítóke 400 090 frt, melyre 8 millió frt értékű záloglevelet lesz jogosult a bank kibocsátani. A részvényesek névsorában feltalálhatók Erdély legelőkelőbb egyénei, kiknek szövetkezése biztosítja az alkotás sikerét.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívásárhelyi önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága Vilikó György helybeli szatler és kárpitos mester urnak azon dicséretre nem szoruló szívességeért, hogy az önképző-köre tekéző-asztalat új posztóval minden díj nélkül a legjobban és csinosan behuzta, elismeréssel párosult hazafiai köszönetét nyilvánítja. Kézdí-Váshely. 1891. május 30. Kovács Dániel, főparancsnok. Turóczi László, szolgálatvezető tisz.

— **Melyik lapra fizessünk elő?** Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelőkelőbb magyar lap az »Egyetértés«, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi czélt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcázások-

ket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná. Ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oldalokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétesültség tekintetében utólréthatatlannak van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendők tartjuk itt mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ősmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte olvasói között minden pártból találnak híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdáközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hírré tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ folyásától gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt egész évre 20 frt.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Hamisított fekete selyem.

Égessünk el egy kis darabot azon szövettől, melyből venni szándékozunk és a netáni hamisítás azonnal kiderül. Valódi, tisztán festett selyem ugyanis azonnal összekondorodik, tüze gyorsan kialszik s csekély világosbarna hamvat hagy hátra. Hamisított selyem (mely könnyen zsírfényűvé és törékeny lesz) lassan tovább ég, különösen az ontok szélek senyednek tovább (ha tulságosan vannak festanyaggal telítve). Hátra hagyott hamva sötétbarna, mely a valódival ellentétesen nem kondorodik össze, csak meggyörbül. A valódi selyemhamvat, ha összenyomjuk, elporlik, a hamisítotté nem. **G. Henneberg** (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben szívesen küld mintákat valódi selyemszövetekből mindenkinek. Szállít egyes öltözeteket és egész végeket portó- és vámen-tesen házhoz.

Válasz a „Válasz“-ra.

Tiszteletes Székely János kézdívásárhelyi ref. pap ur a „Székelyföld“ f. évi 40-ik számában az ő tiszteletessége eljárása fölött marasztalólag hozott „Ítélet“-re a „Székelyföld“ 42-ik számában válaszolván, mindenesetre újságírói reputációjának jól (?) felfogott érdekében és jövőre való megóvása tekintetéből, előrebocsátása után annak, hogy a „Székelyföld“ 36 ik számában „egy megtörtént eseményt irt meg“ (már t. i. a tiszteletes ur), engemet illetékes bírónak ez ügyben el nem fogadhat, mivel „hogy valaki bíró legyen (mondja már t. i. a tiszteletes ur), arra tudomány kell, ezzel pedig én nem bírok, miután oly korán hagytam el a tudományok templomát, hogy addig alig léptem e templom küszöbére; s kisüti (már t. i. a tiszteletes ur), hogy én a „Phaedrus“ meséje szerint a farkas ítéletét hoztam“. Majd utasít, hogy előbb tanuljak sokat, mert tanulás nélkül „barba crescit, caput nescit“. Majd ajánlja, sőt meg is küldi a „Kis Ujság“ május 16-án megjelent 134-ik számában a Karafta eperjesi törvényszékét képbén csatolva. Majd eszébe jut (már t. i. a tiszteletes urnak), hogy „volt egy eszelős Tararé nevű ember Kolozsvárt, ki ha az utcagyerekek hátul ránczigták, a ki előtte ment, arra ütött pálczájával“. Majd a történeti hazugságokkal szemben „Isten mentségén“ kívül Szalait, Horváthot és a világhírű Rankét hívja segítségül. Majd a sirásás dol-

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

gában felebbez Bánffy kisbíróhoz, kinek pártfogoltam megígérte, hogy kétszer harangoztat, a mit „ennek daczára sem tett, s így szőszegőnek tünik fel“. Majd okoskodik, hogy canon szerint lehet-e vagy nem lehet eretnek felett harangozni, s arra a következtetésre jut „logyce“, hogy lehet, „mert 33 év alatt az említett hilibi (nem a haralyi?) és szentkatolnai eset van, hogy nem harangoztak protestáns felett; sőt vannak érdeműs esperesek is, kik harangoztattak. Majd „Phaedrus“ meséjével felel: „bis videor mori“.

Végül pedig igaz lelkiismeretes feleletet kér arra, hogy ha édes anyám, kiről úgy tudja, hogy a buzgó kálvinista Vajna-családból való, tehát valószínűleg buzgó kálvinista, „de“ hogy mint ilyen (buzgó?) egyházi (nem vallási?) kötelmeit miként teljesítette, erről nincs tudomása — meg találja halui: az ultramontanizmus és fanatikuság oly elfoglaltta tenne-e, hogy akkor is védelmembe és pártfogásomba venném a nem harangoztató papot?

Hát én mindezekre a tiszteletes ur kegyes felkérésére folytán válaszolni kívánvau, a következő megjegyzéseket teszem:

1. Úgy látszik, hogy a tiszteletes ur szerint meg nem történt események is vannak; következtem a megtörtént eseményből, melyet a tiszteletes ur irt meg

2. Gondoltam, hogy „illetékes bírónak“ nem fogad el, de hogy épen kevés tudományom miatt kifogásoljon, azt nem hittem volna, mert midőn a róm. kath. közönségre bízta az eljárás helyességének megítélését: nem határozta volt meg, hogy az ezen ügyben ítélő bírónak milyen kvalifikációval kell bírnia. Én elismerem, hogy korán hagytam el „a tudományok templomát“, de hogy alig léptem e templom küszöbére, ezt nem foghatom fel; mert miként lehetséges az, hogy valaki a tudományok templomát elhagyja, ha annak küszöbére sem lépett? A tiszteletes ur logikája sántít . . . Látja, tiszteletes ur, én csak gazd. intézetet végeztem; mégis a leszámolás mesterségéhez egy kicsit konyitok szemben a tiszteletes ural, ha jobban nem, úgy igen, mint a tiszteletes ur másnemű leszámolásaihoz . . .

Különben hogy a tiszteletes ur eljárását kevés tudományval is helyesen ítélem meg: igazolja azon „megtörtént esemény“, hogy az eljárásos ügyben az én ítéletemmel azonos ítéletet hozott a kézdívásárhelyi szolgabíróság is, a mennyiben a szentkatolnai plebánost a kézdívásárhelyi tiszteletes ur által ellene emelt vád alól tényálladék hiányában felmentette. Aztán hogy sokat nem tanul- tam s most sem tanulok folytonosan: annak oka az, hogy élethivátásomnál fogva nem lehetek mindig a tudományok templomában, mint a jó pap, kiről azt tartja a közmondás, hogy holtig tanul s mégis számárol hal meg.

Hja! tiszteletes ur, ennél fogva Phaedrus meséjének azon igazsága, hogy „barba crescit, caput nescit“, nemcsak azokon teljesül, a kik nem tanulnak, hanem azokon is, kik, mint a tiszteletes ur is, mindig tanulnak . . . Nemde? nézzen csak a tükörbe s naponként látni és tapasztalni fogja a felhozott mese igazságát. Máskor ne bizza másra eljárásának megítélését. Tudhatná: „sue quisque domi rex.“ A mit az eszelős Tararé kortársai a tudományok templomában így fordítottak ki: „A bíró is ur a maga házában.“

3. A „Kis Ujság“ képébe betekintettem, de sem magamat, sem pártfogoltjaimat nem ismertem fel abban. Kár is volt hozzám küldeni; hiszen a „Kis Ujság“ milyen jól áll a nagypap kezében? . . . Csupa gyönyörűség. Most már nem csodálkozom, hogy oly nagy tudományos apparatussal lép fel a „legújabb felekezet közti jelenségek“ feltűntetésével. Phaedrus meséskönyve és a „Kis Ujság“ szolgáltatják a bö anyagot a megtörtént események megírásához (már t. i. a tiszteletes urnak).

4. Az eszelős Tararéra való hivatkozás sem sült el. Sületlen vicez csak; mert én az eszelős Tararéval ellenkezőleg annak a körmére koppintottam, ki a szentkatolnai plebánost ránczígálta hátulról . . .

5. A „történeti hazugságok“ miatt nem pirulok még Ranké előtt sem. Tanulmányozza csak a tiszteletes ur, ha ugyan Phaedrus meséskönyvének és a „Kis Ujság“-nak nem épen szenvedélyes olvasója, a világhírű Cantu Caesart (ez is történetíró) s másképen fog itélni a Berald-éjrl és Loyolák korszakáról.

6. A Bánffy kisbíróra való hivatkozás is czéltévesztett, s a neki tett ígért be nem váltásából nem szabad a plebánost szőszegőnek feltüntetni. A plebános mondott annyit, hogy a temetőbe való menetkor harangoztat, de mikor megtudta, hogy az ügygyel a Nagyméltású Püspök urhoz fordultak: be kellett várnia a felsőbb rendelkezést. Hogy helyesen tette: megmutatta a következőt. Abból, hogy 33 éven át érdeműs esperesek is harangoztattak (nem ök harangoztak?), még nem következik, hogy nem állana az egyház tilalm, sőt inkább megerősíti ezt „exceptio firmat regulam“. Egyébiránt tudja mit, tiszteletes ur? Hogy jövőben sem Hilibben vagy Haralyban (melyik helyett is volt csak a megtörtént esemény?)

ne forduljon a harangozás miatt elő „felekezeti közti jelenség”, ajánlom, rendeljen meg és hozzon Brassóból egy lutheránus száz harangot, azt kösse fel a nyakára s akkor nem fog „minden harangszó nélkül” temetni.

7. A „bis videor mori” feleletre ennyit: Vigyázzon, mert ha harmadszor is, — bajos lesz a feltámadás...

8. Az édes anyám felemlegetése a mily indokolatlan, ép oly illetlen és helytelen. Hogy mondhatja: „tudom, hogy buzgó kálvinista, de hogy egyházi kötelmeit miként teljesítette, nincs tudomásom arról”? Ha valaki buzgó, fel kell tételezni róla, hogy vallási kötelmeit is buzgón teljesíti. Nem mondhatja el a tiszteletes ur a jó pásztorral: „én ismerem enyéimet”, s ha nem ismeri: mért bajlódik velök?

Aztán egy „nagy” és „tudós” papnak azt sem szabadna írni, hogy „ha idővel meg találna halni”; hiszen azt mindnyájan tudjuk, hogy nem „meg talál”, hanem egyszer minden embernek meg kell halni.

En azonban erről édes anyám iránti kegyelemből hallgatok.

Az élőknek bekövetkezendő halál eseményéről beszélni korainak tartom.

Ezzel én is bucsut veszek és mondok.

Ha a tiszteletes ur úgy akarja, még majd találkozhatunk — Philippinél.

Szentkatolnán, 1891. május 28-án.

Elekes Tivadar.

Hirdetések.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés melletti eladására általunk

a

megelőzősebb feltételek

mellett mindenhol felvételnek. Fővárosi váltóüzlet társaság

ADLER és Tsa

BUDAPEST,

Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

Sz. 494. és 683. ár.

1890.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város árvaszéke, gyám Bányai Sámuel helybeli lakos kérése folytán, az itteni takarékpénztárnak 280 frt követe-lése kifizetése tekintetéből, kiskoru árvák Bányai Albert, József, Sándor és Róának a kézdivásárhely-kantai 802. sz. telekjegyző-könyvben foglalt 1599¹/₂, 1599²/₂ hr. sz. a. 50 □ öl területű faházastelkük és istállójuk-nak nyílt árverését szabad kézből örök áron

elrendelte s határnapul közgyám Balogh János ur közbejöttével 1891. június hava 27. napja d. e. 9 óráját a helyszínén — kantai utcában — tűzte ki, mikorra a vásárolni szándékozók ezennel meghívotnak.

Kikiáltási ár 350 frt, bánatpénzül a vételár 10 százaléka 30 nap alatt a gyámpénztárba befizetendő.

Kézdi-Vásárhely város árvaszékének 1891. május 9-én tartott üléséből.

Bartók Károly,
árvaszéki elnök.

Hegyesi Alajos,
aljegyző.

—10—

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„Egyetértés”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Eza magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési árgyalásokról a leg-részletesebb és e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazda-közönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy-vonat	Gyors-vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. ind.)	12.53	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20	7.23		(érk. ind.)	10.31	1.18
Botfalva	4.48	7.47	2.48	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	12.28	2.49
Földvár	5.07	8.03		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	1.08	3.47
Mogyorós	5.26	8.23		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	1.35	4.07
Apáczsa	5.42	8.37		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	2.21	4.40
Köpecz	6.02	8.57		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	2.31	4.52
Ágostonfalva	6.09	9.04		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	3.08	5.20
Alsó-Rákos	6.26	9.20		Budapest	(érk. ind.)	3.18	5.26
Homoród	6.55	9.46			(érk. ind.)	5.14	6.52
Kacsa	7.12	9.59			(érk. ind.)	6.08	7.40
Bene	7.32	10.20			(érk. ind.)	6.08	7.40
Erked	7.52	10.36			(érk. ind.)	10.44	11.51
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	8.23	11.03			(érk. ind.)	11.04	12.09
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.46	11.19		(érk. ind.)	6.35	8.40
Medgyes	(érk. ind.)	8.53	11.29		(érk. ind.)		7.30
		10.09	12.37				

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasút.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.04	Székely-Udvarhely	indul délután 3.15
Székely-Keresztur	12.40	Bögöz	3.45
Nagy-Galambfalva	1.19	Nagy-Galambfalva	4.11
Bögöz	1.37	Székely-Keresztur	4.48
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 2.11	Héjasfalva	érkezik este 5.22

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.